

FAGOPPGAVE

Tema: Den profesjonelle førskolelærer

Toddlerbarna i barnehagen

Utarbeidet av:

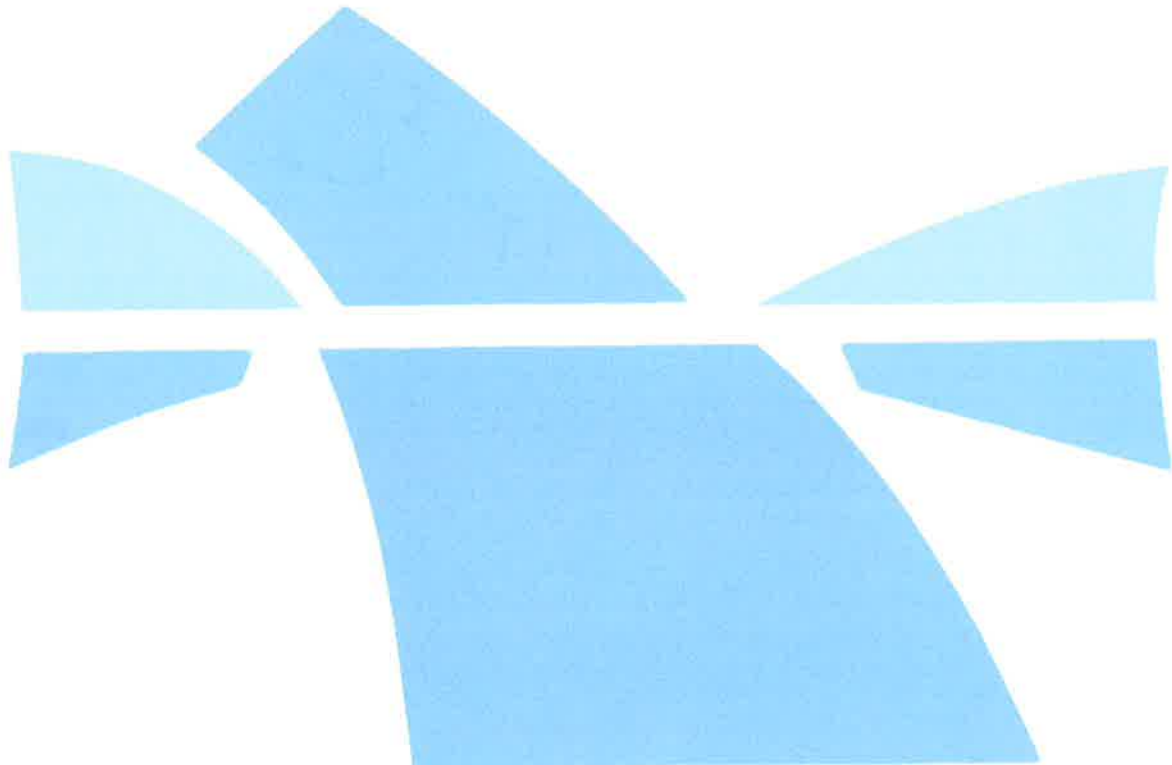
Mona Renate Løvmo Juul

Studium:

Førskolelærerutdanning, deltid, kull 2008, Nesna

Innlevert:

Høst 2011

Innholdsfortegnelse

<u>FORORD</u>	3
<u>1.0 INNLEDNING</u>	4
1.1 PREISERING AV PROBLEMSTILLING, (BEGRUNNELSE, AVGRENSNING OG BEGREPSAVKLARING).....	4
1.2 FAGLIG STÅSTED.....	5
1.3 FØRFØRSTÅELSE.....	5
<u>2.0 LOVER OG REGLER</u>	6
2.1 LOV OM BARNEHAGER.	6
2.2 RAMMEPLANEN FOR 2006.	6
2.3 TEMAHEFTET – OM DE MINSTE BARNA I BARNEHAGEN	6
<u>3.0 TEORI</u>	8
3.1 TODDLER – BARNA.....	8
3.1.1 TODDLER BEGREPET.....	8
3.1.2 TODDLER – BARNET I RELASJON	8
3.2 OMSORG.	8
3.2.1 HVA ER OMSORG?	9
3.2.2 RAMMEPLAN FOR 1996	9
3.2.3 HELHETLIG PERSPEKTIV.....	9
3.2.4 UTFORDRINGER MED OMSORG.	10
3.2.5 BARNEHAGENS KLIMA.	10
3.2.6 DEN OMSORGSFULLE PEDAGOGEN.....	11
3.3 ABRAHAM MASLOW’S BEHOVS PYRAMIDE.....	12
<u>4.0 METODE</u>	13
4.1 PERSONVERN.....	13
4.2 TAUSHETSPLIKT.....	13
4.3 ETIKK.	13
4.4 HVA ER METODE?	14
4.4.1 KVANTITATIV METODE.	14
4.4.2 KVALITATIV METODE.....	14
4.5 VALG AV METODE.....	14
4.6 PRESENTASJON AV INFORMANTER.	15
<u>5.0 RESULTAT OG DRØFTING</u>	15

5.1 HVA LEGGER DU, SOM PROFESJONELL FØRSKOLELÆRER, I BEGREPET OMSORG?	15
5.2 HAR DERE EN FELLES PEDAGOGISK PLATTFORM FOR BEGREPET OMSORG PÅ DERES AVDELING?	17
5.3 HVORDAN ARBEIDET DERE SAMMEN FOR Å SKAPE DEN PEDAGOGISKE PLATTFORMEN?	18
5.4 ARBEIDER DERE AKTIVT MED BEGREPET OMSORG NÅR DET GJELDER TODDLER- BARN, OG HVORDAN?.....	19
5.5 HVORDAN TREKKER DERE INN RAMMEPLANEN FOR 2006 OG TEMAHEFTE OM DE MINSTE BARN, NÅR DERE ARBEIDER MED BEGREPET OMSORG, I PERSONALGRUPPEN?	20
<u>6.0 OPPSUMMERING OG AVSLUTNING.....</u>	<u>22</u>
<u>LITTERATURLISTE</u>	<u>23</u>
<u>VEDLEGG.</u>	<u>24</u>
VEDLEGG 1, PRESENTASJONSBREV.	24
VEDLEGG 2, INTERVJUGUIDE.....	27

Forord

Jeg ønsker først og fremst å takke min faglærer, som har gitt meg motivasjon og god veiledning gjennom hele prosessen. En takk til mine medstudenter som har vært en god støtte for meg, takk for at dere har lyttet til meg, delt erfaringer, tanker og deres kunnskap med meg.

Til alle mine medarbeidere og min sjef, takk for deres støtte, forståelse og engasjement i min utdanning. En spesiell takk til min sjef som har lagt til rette for min utdanning, og motivasjonen du har gitt meg.

En stor takk til mine informanter i barnehage 1 og barnehage 2. Takk for gode tilbakemeldinger, gode samtaler underveis og for et godt samarbeid.

Til slutt vil jeg takke min kjære samboer. Tusen takk kjære for at du har vært der for meg hele tiden, lyttet til meg og mine refleksjoner. En spesiell takk til deg for at du har tatt deg av hus og vårt kjære barn, ekstra godt under denne perioden.

Kandidatnr: 282328

1.0 Innledning

1.1 Presisering av problemstilling, (begrunnelse, avgrensning og begrepsavklaring)

Jeg arbeider på en småbarns avdeling i barnehage, hvor jeg daglig arbeider med toddler – barna. Selv har jeg også en jente på 2 år, som går i barnehage. Med morsrollen oppstår det en del bekymringer og tanker rundt hva våre små og sarte barn trenger i hverdagen, for at de skal oppleve glede og kjærlighet. Jeg ønsker at barna skal føle at de betyr noe for verden og at de opplever barnehagedagen som en trygg plass å være, hvor de får den omsorg de har krav på.

I en barnehage hverdag kan det være hektisk, det er mange rutiner som måltid, stell, sovetid og utetid, og det er mange barn med ulike behov. Jeg er redd vi glemmer å reflektere over hvordan vi er som omsorgsfulle voksne, og om vi tar oss tid til hvert enkelt barn, og gir barnet den omsorgen det har krav på.

Toddler – barna er små og hærlige mennesker, og de gir meg mye glede og fryd. De krabber og stabber med sine små føtter, smiler og ler, og det er ikke alltid like enkelt å forstå deres språk. Ut fra dette er ”*toddler – barna i barnehagen*” mitt tema for fagoppgaven, og min problemstilling er: ”*Hvordan sikrer førskolelæreren at toddlerne får omsorg i barnehagedagen?*”. Toddler er et engelsk ord, og det betyr på norsk <stabber>. Toddler – er barn som stabber og går, og det er en betegnelse på barn i alderen 1-2 år. (Løkken 2007). Omsorg betyr omtanke, det å ta vare på noen, gi stell og pleie. I pedagogisk sammenheng betyr omsorg også ivaretagelse og stimulering, man skal vise empati, nærhet, være lydhør og vise vilje til samspill, (I. Bø og L. Helle, 2008, pedagogisk ordbok).

For å kunne besvare min problemstilling skal jeg ut å gjøre undersøkelser i to barnehager, hvor jeg skal intervjuer en styrer og en pedagogisk leder. Jeg skal skrive om hva lov om barnehager, rammeplanen for 2006 og temaheftet – for de minste barna i barnehagen, sier om omsorg i forhold til toddlerne og voksenrollen. Jeg skal gå dypere inn på begrepet toddler, og skrive litt om hvem toddleren er. Videre skal jeg gå dypere inn på begrepet omsorg og hva omsorg er, og hvordan man skal opptre som en omsorgsfull i barnehage. Jeg skal deretter skrive kort om Abraham Maslow’s behovspyramide, dette fordi at han tar for seg menneskers ulike behov.

Jeg vil gi en kort presentasjon av mine informanter, legge frem resultatene fra mine undersøkelser, tolke og drøfte de ut fra min førforståelse, min problemstilling, og teorien jeg

har brukt i min skriving. Til slutt vil jeg komme med en kort oppsummering og avslutning, hvor jeg forteller om min læring gjennom hele prosessen.

1.2 Faglig ståsted

Jeg har en liten jente på 2 år, og jeg arbeider nå som assistent på en småbarnsavdeling, i en barnehage. Før jeg begynte å arbeide på småbarnsavdelingen, jobbet jeg på storbarnsavdelingen i et år. Fra 1. desember i år starter jeg som pedagogisk leder på småbarnsavdelingen, og jeg har tidligere fått prøvd meg litt på denne rollen, grunnet sykdom på pedagogisk leder.

Før jeg bestemte meg for å gå førskolelærerutdanningen arbeidet jeg i en barnehage i noen måneder (gjennom nav), etter det arbeidet jeg som vikar for denne barnehagen en liten stund.

Jeg har vært dagmamma for to barn, to sommersesonger på rad. Fra før har jeg også arbeidserfaring innenfor andre serviceyrker, som hotell, kiosk og klesbutikk.

1.3 Førforståelse.

Alle mennesker har behov for omsorg, både store og små. Vi skal behandle alle barn med respekt, lytte til dem, gi de kjærlighet, se det enkelte barn og dets behov og møte de med forståelse.

På en småbarns avdeling er det ofte hektisk, det er ofte mange barn og lite voksne, og de voksne må være flinke til å lytte og se alle barna, for at de skal kunne forstå alle situasjoner og forstå barna, dette på grunn av at det er mange av barna som ikke har lært å prate enda.

Vi som arbeider med småbarn skal alltid tenke på barnas beste og på hva de trenger.

Tilrettelegging for utvikling er også en stor del av omsorgen vi gir barn. Det hender så altfor mange ganger at de voksne er så stresset, at de kler på barna, smører på brødiskiva, løfter de opp på stellebordet, istedenfor å la de prøve selv. Vi som arbeider i barnehage utfører omsorg på barna, men er det plasser det kunne vært bedre? Min førforståelse er preget av at jeg tror at det er mange små toddlere som ikke blir forstått og behandlet med kjærlighet og respekt, nettopp fordi at de voksne blir lett stresset med de praktiske gjøremål i barnehagedagen, og at de ikke er tilstrekkelig informert om sine lover og regler, samt konsekvenser for sine handlinger i forhold til barna, med tanke på omsorgen barna trenger. Jeg håper at min førforståelse ikke stemmer, med tanke på at toddler – barna ikke får den omsorgen de trenger, og jeg gleder meg til å finne ut mer om det i mine undersøkelser.

2.0 Lover og regler

2.1 Lov om barnehager.

”Barnehagen skal bistå hjemmene i deres omsorgs- og oppdrageroppgaver, og på den måten skape et godt grunnlag for barnas utvikling, livslange læring og aktive deltakelse i et demokratisk samfunn”. (Lov om barnahager, § 2 Barnehagens innhold).

”Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, åndsfrihet, toleranse, helse og forståelse for bærekraftig utvikling.” (Lov om barnehager § 2 Barnehagens innhold).

2.2 Rammeplanen for 2006.

Barn i barnehage har en rett til å bli sett, hørt og oppleve nærhet, respekt, glede, trygghet. De har en rett til omsorg, og de skal møtes med omsorg i barnehagen. Omsorgen i barnehagen skal ligge til grunn for hele barnehagedagen. Barna skal få oppleve omsorg i alle situasjoner som preger dagen deres. Dette krever mye av personalet, de skal ha en evne til å se det unike i hvert enkelt barn og i hver situasjon. De skal se, lytte, og kommunisere med barna. Barna skal oppleve at de er i en relasjon med de voksne i barnehage, og de voksne skal legge til rette for oppdragelse, læring og utfordringer for alle barna, som følger deres behov og utvikling.

For at man kan kunne seg en omsorgsfull voksen, skal man ha en vilje til å være nær barna, gi de kjærlighet, leve seg inn i barnas verden og være i et samspill med barna.

Når barn opplever omsorg, er det et godt grunnlag for deres utvikling og selvbylde og tillit til andre barn og voksne, samt at de lærer å gi omsorg selv, gjennom omsorgen de får (Kunnskapsdepartementet 2006).

2.3 Temaheftet – om de minste barna i barnehagen

I temaheftet – om de minste barna fant jeg noe som traff meg i hjertet. Når man arbeider på en småbarns avdeling er det mange utfordringer man både må være bevisst og ta hensyn til. I dette heftet handler det mye om at man må kunne se med det gode blikk, og hvis man gjør det, kan det forebygge mye misforståelser, og man vil se barna og situasjoner rundt barna, i et bedre og mer åpent lys.

Det gode blikk handler om at de voksne skal prøve å forstå hvert barn, situasjoner rundt barnet og barna, og deres relasjoner med hverandre og til de voksne. Man skal kunne se, forstå og handle ut fra hvert barn og deres behov. Men i en hverdag på en småbarnsavdeling,

hvor det er mange små toddlere, ulike situasjoner og relasjoner, og som går inn i hverandre, kan utfordringen bli stor for dem som arbeider med barna. Da er det viktig at hver og en på avdelingen har et åpent blikk, slik at man ikke misforstår barna, og at de ikke blir oversett.

Det er lett å se på en toåring som et menneske som elsker å leve og lære, og at dette barnet har en egen evne til å forholde seg til det som skjer rundt det. Barnet smiler og ler, og viser at det har en kraft og vilje til å være til stede i denne verden. På den annen side går det fort fra dette til at man ser at barnet har lite erfaring i livet, det er et lite barn som er sårbar og lett å forme det etter egne ønsker, tanker og behov. Derfor er det viktig at vi ser med det gode blikk, som vil si at man er bevisst sin "makt"-rolle, og at man tenker over hva barna trenger og at man hele tiden arbeider for å se hvert enkelt barn og forstå hvem de er og hvilke behov de har. Man skal møte barns sårbarhet, og gi de støtte og veiledning, samt at vi skal utfordre deres kompetente handlinger.

Temaheftet sier også noe om de etiske overveielser. Vi som profesjonelle voksne skal arbeide for å se alle barna og prøve å tolke hva de trenger, hva de tenker og hvordan de har det i barnehagedagen. Vi skal opptre som ydmyk og ta vårt arbeid på alvor, det er viktig at vi ser på barna som kompetente mennesker og ikke som maktesløse sjeler, (N. Sandvik, Kunnskapsdepartementet 2006, side 10 -11).

Temaheftet – om de minste barna i barnehagen trekker frem viktige begrep som kommunikasjon, medskapere, følelser, intensjoner, anerkjennelse, tilknytning og medvirkning. Det å se barna i nye perspektiver, barn som kommuniserer med hverandre og oss voksne. De kommuniserer veldig mye gjennom signaler de gir gjennom kroppen sin og de kommuniserer verbalt med ord og lyder. Gjennom barnas bevegelser av armer, bein, mimikken i ansiktet, lydene i kontrast med omgivelser kan fortelle oss svært mye. Det og møte toddlerne med tilbakemeldinger på deres kommunikasjon, gi barna anerkjennelse, la de medvirke i sin hverdag, dele deres følelser og intensjoner og ikke minst la de få gode tilknytningspersoner, som de er trygge på og som kjenner barnet og ser barnet med det gode blikk, er en stor del av den profesjonelle omsorgen i en barnehage. De voksne gir barn omsorg, men det er også viktig å lære barn å gi omsorg, og se barnas omsorg for sine medmennesker. (N. Sandvik, Kunnskapsdepartementet 2006).

3.0 Teori

3.1 Toddler – barna.

3.1.1 Toddler begrepet.

Gunvor Løkken har valgt å kalle 1 og 2 åringene for toddlere. Den direkte oversettelsen av ”toddler” er ”stabber”, og hun mener at det er nettopp det som kjennetegner disse barna når de stabber og går med de små kroppene sine. Hun valgte det engelske ordet fordi at det hørtes bedre ut, og hun mener at toddler også høres ut som et norsk ord.

Løkken er tilhenger av Merleau Pontys filosofi, den levde kroppen. De små barna samspiller gjennom sin kropp og de viser gjennom sine bevegelser at de vet og forstår (Løkken 2007, 3. opplag). Løkken ser på toddleren som et kroppssubjekt, med mener hun at kroppen er ankeret i verden, den er fylt med følelser, tanker motorikk, sanser og fysiologi. Toddler – barna blir kjent med verden rundt seg gjennom kroppen, og de utvikler seg med andre gjennom i samspill, ved bruk av sin kropp (Haugen, Løkken og Røthle 2007).

3.1.2 Toddler – barnet i relasjon

Selv om de små barna ikke kan uttrykke så mye gjennom det verbale språket, er det tydelig at de lever og forteller med kroppen sin. Toddlerne sanser og erfarer ved å bruke kroppen sin, og de lager sine egne språk gjennom kroppen sin. Barna skaper relasjoner med andre barn gjennom kroppen, de gjør en handling og den blir mottatt og svart på. Hvis et barn løper til sofaen og hiver seg mot den og faller på gulvet, tar det ikke lang tid før et annet barn har plukket opp dette og svarer med å gjøre det samme. Dette kan utvikle seg til at mange barn kommer til og gjør det samme, og man kan se på kroppen deres og uttrykkene til barna at de er i en tydelig relasjon med hverandre.

Peking er en viktig kommunikasjons faktor hos toddler barna. De kan se noe de har lyst på eller lyst til å gjøre, og da kommer ofte pekefingeren opp. Barnet vil da peke på det den vil rette fokus på, og så vil barnet bruke blikket sitt til å få kontakt med andre for å vise hva ønsket er. Dette er et tydelig eksempel på at barna kommuniserer, og er i stor grad flink til å uttrykke sine følelser og behov (Løkken 2007).

3.2 Omsorg.

For å kunne svare på hvordan man skal kunne sikre at toddlerne får omsorg, synes jeg det er viktig å gå dypere inn i hva omsorg er, og hvordan man opptrer for å være omsorgsfull. Jeg

vil i dette kapitlet vise gjennom teori hvordan omsorgen påvirker barnehagen og hvordan barnehagen påvirker omsorgen.

3.2.1 Hva er omsorg?

Omsorg er å gjøre noe positivt for andre mennesker. I stedet for å prøve å definere begrepet, skal man prøve å forstå omsorgen. Omsorgen er en del av relasjoner mellom mennesker, og den gjenspeiler seg i våre holdninger, men den kommer til uttrykk og frem i lyset først i de handlinger vi gjør (Haugen 1999).

For å kunne analysere begrepet omsorgen og selve omsorgen som blir gitt, er det viktig at man arbeider tett sammen med teori og praksis. Dette fordi man styrker omsorgen i praksis og utvikler den videre, hvis man har "knagger" man kan henge teorien på, og drøfte ut fra den og det man opplever i praksis (Haugen 1999).

3.2.2 Rammeplan for 1996

Synnøve Haugen viser til den gamle rammeplanen, for 1996, når hun skal ta for seg begrepet omsorg og dets betydning. Rammeplan for 1996 deler opp omsorgen i tre deler, den fysiske omsorg, den psykiske omsorg og etisk omsorg.

Fysisk omsorg omhandler barnas fysiologiske behov, som mat, væske, hvile, pleie og stell.'

Psykisk omsorg tar tak i kvaliteten i omsorgen. Det handler om at den voksne skal vise kjærlighet for barna, være nær dem, øm, varm og tålmodig. Samt at de skal ha en egen evne til innlevelse i relasjoner med barn.

Etisk omsorg handler om at man er pliktig til å handle omsorgsfullt overfor hvert barn i barnehagen. Man skal som ansatt i en barnehage kunne være lydhør og se det unike i hvert barn og situasjon (Haugen 1999).

3.2.3 Helhetlig perspektiv.

Haugen trekker inn noen av Nel Nodding sine teorier. Nodding prøver blant annet å se omsorg i et helhetlig perspektiv. For at man skal kunne se omsorg i et helhetlig perspektiv, kan man se på omsorgen, som det og "være i verden". Omsorg er en verdifull relasjon mellom to mennesker, sier Nodding. Denne relasjonen inneholder en som gir omsorg og en som er mottaker av omsorgen som blir gitt. Men for at det skal være omsorg i en relasjon mellom mennesker må den som utfører omsorg være åpen for mottakeren, samt at en må vise at en genuint bryr seg. Omsorgsgiver må være anerkjennende og se den andres behov og ønsker, i

tråd med mottakeren utvikling og velferd. Som omsorgsgiver skal en kunne hjelpe, støtte og gi veiledning til sine medmennesker, og det skal være i samråd med deres premisser. En god omsorgsperson må være bevisst på sine egne holdninger, vurdere situasjoner en er i med mottakeren, ta hensyn til andres følelser, og vise tillit og engasjement. Man skal være til stede i situasjonen både fysisk og psykisk, og som pedagog skal man kunne handle til det beste for barnet. Omsorgsgiver må være flink til å reflektere over sin egen rolle, for å kunne se om man møter barnet og dets behov (Haugen 1999).

Omsorgsmottaker må være åpen for omsorg og føle at den er god, for at det skal kunne kalles omsorg. Det er viktig at man ikke trår over grensen som omsorgsgiver. Man må passe på slik at man ikke blir for engasjert. Da kan man lett ta over hele situasjonen, og da kan omsorg fort gå fra å være omsorg til et overgrep på mottakeren (Haugen 1999).

3.2.4 utfordringer med omsorg.

Omsorgsbegrepet er et vagt og positivt ladet begrep, man tolker begrepet på ulike måter, og omsorg kan gis på ulike grunnlag.

Omsorg kan defineres slik at man gir støtte og hjelp, slik at mennesker får en god livssituasjon og for å fremme deres utvikling. Omsorg inngår i det daglige liv og det skjer i relasjoner mellom mennesker. Selv om begrepet er positivt ladet, kan det virke negativt for omsorgsmottakeren. Omsorgsgiver kan gi omsorg gi omsorg, som kan føles kvelende og nedverdiggende på mottakeren. Man kan gi omsorg for at noen er svake, man kan gi omsorg for å styrke, man kan gi omsorg for at man er pålagt det og man kan gi omsorg for at det er givende og inspirerende for en selv. Man skal ta hensyn til kompliserte sosiale og psykologiske forhold og situasjoner rundt kjærlighet og makt, når man gir og mottar omsorg (Bastiansen 1991).

3.2.5 Barnehagens klima.

Haugen trekker inn forskerne Ekholm og Hedim's undersøkelser om klimaet i barnehagen, og hva det har å si for barna og deres holdninger. Når det undersøkte klimaet i barnhager, tok de utgangspunkt i relasjoner, holdninger og atferd på de voksne i barnehagen. Dem kom frem til tre typer klima, fremtidsrettet klima, nåtidsrettet klima og blandet klima.

I de barnehagene de fant fremtidsrettet klima, opplevde de positivitet og glede, blant både barn og voksne. De voksnes holdninger og relasjoner både seg i mellom og sammen med barna var gode. De opptrådte som lyttende voksne, som tok stor del i barnas lek og hverdag.

Barna fikk lov til å være med på planlegging og de hadde stor påvirkning på sin barnehagehverdag. De voksne i denne barnehagen viste at de ønsket å bruke dagen sammen med barna, og det var en gjensidig respekt mellom store og små.

I de barnehager de fant nåtidsrettet klima, opplevde de det motsatte av det de opplevde i det fremtidsrettede klimaet. De voksne snakket mye ”over hodet” på barna, det var mange regler og irrettesettinger i løpet av dagen, og de viste liten interesse for å ta del i barnas lek. De voksne tok del i sitt arbeid med barn når det kom til de fysiologiske behovene, som måltider, stell og hvile. Men ellers satte de seg sjelden nede på gulvet og kommuniserte med barna. Det var en kjølign atmosfære i disse barnehagene, og de voksne holdninger viste at de bare ville komme seg gjennom arbeidsdagen. Barna kranglet mye med hverandre og det var lite ro.

I klima med blandede klima, var barnehager de fant både fremtidsrettet og nåtidsrettet klima. Noen voksne var fremtidsrettet og andre nåtidsrettet (Haugen 1999).

3.2.6 Den omsorgsfulle pedagogen.

Som pedagog i barnehagen skal man skape et vekstfremmende miljø for barna. Man skal kunne se omsorg og pedagogikk i en helhet, for å være en omsorgsfull pedagog.

Pedagogen skal legge til rette for læring, mestring og glede til barna, og at deres utvikling blir fremtidsrettet. Først og fremst skal pedagogen skape trygghet og stabilitet hos barna, gjennom å vise kjærlighet og ta del i deres utforskning av seg selv og det som er rundt dem. Samtidig er det også viktig at barna har voksne som tar ansvar for deres liv og utvikling. Dermed er det viktig at den voksne også er en veileder for barna, slik at det blir en utvikling i barnas læring, og at de tilegner seg nye erfaringer.

Toddlerne lærer av sine rollemodeller. Som rollemodell og pedagog i barnehagen, overfører man verdier og basiskompetanse til barna, gjennom sine egne holdninger og handlinger. Lytter man til barna og tar positivt del i – og støtter deres lek og utforskning, fremmer man god utvikling hos barna. De blir selv lydhøre og flinke til samspill med andre i ulike relasjoner.

Pedagogen i barnehagen skal kunne trekke inn rammeplanens fagområder inn i læringen og omsorgen. Man kan trekke inn fagområdene i det daglige, som for eksempel den fysiske aktiviteten. Små barn elsker å røre kroppen sin og utfordre den, pedagogen skal kunne fange opp dette, og støtte og utfordre barna, slik at de opplever det som lystbetont og at de får troen på seg selv.

Barnehagedagen med toddler – barna er preget av rutinesituasjoner. Pedagogens arbeid er å fange opp hver situasjon og gjøre den spesiell for barnet. Det handler om å ta seg god tid å skape gode stunder og åpne opp for omsorg og læring, som virker positiv og god på barna (Haugen 1999).

3.3 Abraham Maslow's behovs pyramide

Figuren over viser hvordan Maslow satte inn menneskers behov i en trekant eller pyramide, den har jeg skissert selv.

Maslow mente at man starter nederst med sine behov, og når man opplever at de blir dekt, fortsetter man oppover i pyramiden. De fysiologiske behov består av vann, mat, stell og lignende. Det er også kalt de primære behov. De primære behovene er absolutt for å kunne leve. Når de primære behov er i stor grad dekket, fant Maslow ut behovet for trygghet og relasjoner med andre mennesker ble mer fremtredende, og slik fortsatte veien opp mot selvrealisering.

Når vi får våre behov dekket, oppstår en indre motivasjon, og det gir oss en drivkraft til å gå videre i vår utvikling mot vår selvrealisering. Maslow mente at vårt mål er å nå toppen, som er selvrealiseringen, der hvor vi har oppnådd tillit til andre mennesker og seg selv, hvor vi føler oss anerkjent og respektert nok til å kunne bruke våre egne evner (Gotvassli 2004), (Lillemyr 2004).

4.0 Metode.

4.1 Personvern.

Når man skal skrive en fagoppgave i forbindelse med utdanning, og skal ut i feltet for å forske, er det viktig at man verner om alle mennesker som inngår i forskningen.

Personopplysningsloven er en lov man skal kunne kjenne til for å vite hvordan man skal verne sine informanter (Dalland 2004).

”Formålet med denne loven er å beskytte den enkelte mot at personvernet blir krenket gjennom behandling av personopplysninger.

Loven skal bidra til at personopplysninger blir behandlet i samsvar med grunnleggende personvern hensyn, herunder behovet for personlig integritet, privatlivets fred og tilstrekkelig kvalitet på personopplysninger”. (Lovdata, §1 Lovens formål, Personopplysningsloven).

Det er viktig å si i forbindelse med denne fagoppgaven, at jeg ikke skal observere barn i barnehager, dette på grunn av at det krever godkjennelse fra foreldre og barnehagene, samt at min oppgave retter seg mot den profesjonelle førskolelærer. Jeg vil bruke fiktive navn på barnehagene og de som er mine informanter.

4.2 Taushetsplikt.

Man skal være kjent med sin taushetsplikt, når man skriver en forskningsoppgave, og den skal overholdes. Informantene skal være trygge på at studenter har taushetsplikt og at den overholdes. Denne taushetsplikten gjelder også overfor medstudenter og lærere. Et skriftlig samtykke skal bli foretatt på slike undersøkelser, og dette samtykke skal ligge i informantens barnehage. Dette er en gjensidig kontrakt mellom student og informanter, som inneholder et taushetsløfte og en samtykkeerklæring. Den skal være til fordel for begge parter om det skulle oppstå konflikt undersveis (Dalland 2004).

4.3 Etikk.

Etikk – læren mellom rett og galt, er viktig å trekke frem når man arbeider med undersøkelser. Man skal ivareta alle mennesker som er involvert i en undersøkelse, derfor er det viktig at man tar hensyn til at vi alle er mennesker med ulike holdninger, verdier, normer og interesser. Er man bevisst på de etiske utfordringer under en slik prosess, kan man forebygge eventuelle konflikter som kan oppstå mellom partene. Man skal beskytte sine informanter, vise hensyn og stor takknemlighet for deres bidrag og engasjement, som de viser til forskningen (Dalland 2004).

4.4 Hva er metode?

Metode er et redskap, som kan benyttes til å hente inn data og kunnskap, som skal kunne besvare problemstillinger eller påstander. Ved bruk av metode for å hente inn data til en undersøkelse, vil man gjennom hele prosessen tilegne seg ny kunnskap. Metoden er et hjelpemiddel som viser hvordan man skal arbeide og går frem får og oppnå det beste resultat i forbindelse med problemstillingen, eller påstanden. Det finnes ulike metoder man kan bruke, og valget av metode avhenger av hvilket resultat man ønsker å få, om det er tall man ser etter, eller om det er noe man vil finne en forklaring på (Dalland 2004).

4.4.1 Kvantitativ metode.

Kvantitativ metode er en metode som man kan kalle statistisk. Når man velger en kvantitativ metode som redskap, vil man få resultat som er målbare, man kan gjerne finne prosent og et gjennomsnitt av noe. En slik metode må utføres med mange informanter, slik at man får mange svar, som man kan sette sammen og regne ut.

Typiske kjennetegn ved kvantitativ metode er blant annet at det er normalt å bruke spørreundersøkelser med faste svaralternativ, den som forsker har ingen dirkete med feltet som en undersøker. Forskeren går i bredden og bruker mange informanter og søker klare målbare svar. Typisk for kvantitativ metode er at forholde mellom forsker og feltet er et jeg – det – forhold (Dalland 2004)

4.4.2 Kvalitativ metode.

Kvalitativ metode går bort fra tall og det som er målbart, som et resultat. Med denne metoden går man dypere inn i feltet og prøver å finne et resultat som gir en forklarelse og en begrunnelse for noe. Man skal kunne finne meninger og opplevelser innenfor feltet.

Typiske kjennetegn ved kvalitativ metode er at man stiller spørsmål som går i dybden, og at man har få informanter. Intervju er noe man kan bruke, hvor man har åpne svaralternativer eller ingen. Ustrukturerte observasjoner er også noe man kan bruke for å hente inn data. Det spesielle og en sammenheng og helhet i noe, er det man får når man bruker kvalitativ metode. Forskeren har direkte kontakt med feltet, og det blir et jeg - du – forhold (Dalland 2004).

4.5 Valg av metode.

Jeg har valgt å bruke kvalitativ metode, for å hente inn data, som er relevant for min problemstilling. Grunnen til det er at jeg søker svar i dybden, og at det er viktig å møte sine informanter slik at man får et jeg – du – forhold. Intervjuguide og samtale er de redskap jeg

har valgt. Intervjuet sendte jeg på mail, og de sendte svarene sine tilbake, på den måten var begge parter godt forberedt til samtalen. Slik at man lettere kunne avklare eventuelle misforståelser og at samtalen får en bedre flyt.

4.6 Presentasjon av informanter.

Jeg har valgt to barnehager som mine informanter. Grunnet taushetsplikt og personvern har jeg valgt å bruke fiktive navn. Den ene barnehagen kaller jeg "barnehage X" og den andre kaller jeg "barnehage Y".

I barnehage X har jeg intervjuet styrer, som har førskolelærerutdanning, og som arbeider en del på avdelingen sammen med barna. Barnehage X har 7-10 toddlere, hvor noen har mindre enn 100 % plass i barnehagen. Det er tre ansatte på denne gruppen, en førskolelærer og to ufaglærte assistenter. Denne barnehagen har en innarbeidet turnus, hvor de ruller på bemanningen, slik at det er 4 pedagoger på toddler – barna i løpet av en måned.

I barnehage Y har jeg intervjuet en pedagogisk leder, som har førskolelærerutdanning. Barnehagen har 13 toddlere, det er fire ansatte på denne gruppen daglig, og de ruller også i bemanningen. De ansatte består av tre pedagoger med førskolelærerutdanning, en barne- og ungdomsarbeider og resterende er assistenter med ulike erfaringer.

5.0 Resultat og drøfting.

Jeg skal nå prøve å finne svar på min problemstilling, "*hvordan sikrer førskolelæreren at toddlerne får omsorg i barnehagedagen?*", ved å drøfte min teori og de funn jeg har gjort i min undersøkelse.

5.1 Hva legger du, som profesjonell førskolelærer, i begrepet omsorg?

- ❖ **Barnehage X:** Barna skal bli sett, respektert og forstått. Få positive opplevelser på sin personlighet, få tilfredsstilt sine primærbehov som stell, søvn og mat. Oppleve å få tilpasset utfordringer i henhold til rammeplanen. Profesjonell omsorg omhandler den omsorgen som blir gitt ut fra forståelsen av barnas personlige behov og alderstrekk. Foreldresamarbeid og foreldreveiledning er også viktig med tanke på barnas beste.
- ❖ **Barnehage Y:** En del av omsorgsbegrepet er å dekke barns grunnleggende behov, for mat, stell, sosialt samvær. Som omsorgsfull voksen ønsker jeg at vi i barnehagen skal gi barna en følelse av å være ønsket, respektert og forstått. Nærhet og varme i skjønn forening med faste rammer og grensesetting.

Det å vise en anerkjennende holdning blir en viktig faktor i omsorgsbegrepet.

I kraft av vår jobb i barnehagen har vi en etisk forpliktelse, og lovpålagt krav om å være omsorgsfulle voksne. Kultur, etikk og rollemodeller er begreper man må reflektere over i forhold til omsorgen.

- ❖ **Tolking og drøfting:** Her er det virkelig mye jeg kunne skrevet som de gav meg til svar både på intervjuguiden, og på samtalen etterpå. Men jeg har trukket fram det essensielle og for meg viser de at de er bevisste profesjonelle førskolelærere som bevisst prøver å sikre omsorg på de minste barna i barnehagen. De trekker frem blant annet mye av det som står i rammeplanen for 2006 og lov om barnehager. Man skal se å lytte til barna og være deres støttespiller, og reflektere over deres behov, kultur og hvordan de selv er som rollemodeller. Dette er mye av det jeg har skrevet om min teori, hvor blant annet det er viktig at barna får dekket sine primære og fysiologiske behov, men at det alene ikke er omsorg. Man må også gi kjærlighet, nærhet, være lydhør og til stede for barna i deres utvikling og forskning, som Haugen tar for seg i sin bok om omsorg. Temaheftet tar for seg også det gode blikk, for at man skal kunne se det barnet trenger og i ulike situasjoner, må man åpne sitt blikk, og bruke mye tid på hvert enkelt barn.

Maslow mente at vi mennesker må få dekket våre fysiologiske behov først, og når de var dekket så strekker vi oss videre mot de andre behovene, som for eksempel trygghet, kjærlighet og anerkjennelse. Dette er noe jeg og mine informanter sammen er litt uenig i. Mat og drikke er noe vi trenger for å leve, barn trenger kjærlighet, trygghet og anerkjennelsen sammen med de primære behovene. Man skal kunne gi barna mat og stell, samtidig som at man ser barna, støtter de, og gir de ømhet og trygge rammer. Man skal arbeide med alle behov hele tiden og gjennom hele dagen, for at det skal kunne kalles omsorg.

Samtidig er det viktig å få frem at når man arbeider i en barnehage har man en plikt til å opptre omsorgsfullt hos alle barn, ut fra deres alder, utvikling, kultur, og behov. Dette må som barnehage X sa, gjøres i samarbeid med foreldre for at alle parter sammen skal arbeide for å gjøre det som er det beste for barnet. Og vi som arbeider i barnehage er pliktet til å samarbeide med barna, de ansatte og foreldre, for at det skal bli en helhet i omsorgen som blir utført.

5.2 Har dere en felles *pedagogisk plattform* for begrepet *omsorg* på deres avdeling?

- ❖ **Barnehage X:** Vår felles pedagogiske plattform er en uskreven regel. Plattformen sitter i holdningene til alle ansatte, når det gjelder kommunikasjon med barna, involvering i barnas leik, tilrettelegging av barnas leik, hva vi som voksne bruker av tiden vår på.
- ❖ **Barnehage Y:** Vi i Barnehage Y ønsker å være å være omsorgsfulle voksne som viser oppmerksomhet og åpenhet for det ulike hos hvert enkelt barn og det unike i situasjonen og gruppen. Omsorg er en forutsetning for barns læring og utvikling. Vi ønsker å tilby barn et miljø preget av glede, humor, kreativitet og omtanke for fellesskapet.
- ❖ **Tolking og drøfting:** Dette er mye som er skrevet ned i barnehagene i barnehagene, når de har arbeidet sammen for å skape en felles plattform. Det står i lov om barnehager og rammeplanen for 2006 at omsorg skal ligge til grunn for barnehagedagen, og at de ansatte i barnehagen skal legge til rette for barns utvikling og læring. Når barnehager er bevisste på sin plattform, sine lover og regler og de arbeider sammen om det, blir det en bedre hverdag for alle. Barna får oppleve et personale som arbeider likt og tett sammen, og de får en omsorg, som igjen skal gi kjærlighet og trygghet, som igjen skal gi gode uvtiklings – og læringsmuligheter for barna.

En felles plattform i barnehage rettet mot omsorg er viktig, jeg tenker også at en felles forståelse av helheten i omsorgen er viktig. Omsorg er et vidt begrep, og det omfatter mye. Hvis man skal kunne sikre omsorg i barnehage er det viktig at man skaper seg et helhetlig perspektiv på begrepet omsorg. Nodding som jeg har nevnt i min teoridel, satte omsorg i et helhetlig perspektiv, og det er noe jeg har oppdaget, kan være lurt å gå gjennom med alle ansatte i barnehagen. Omsorg dreier seg mye om relasjoner. I barnehagen er de voksne omsorgsgivere, og barna ofte omsorgsmottakere. Jeg tenker at det kan være lurt å diskutere og drøfte sin rolle som omsorgsgiver, og hvordan man skal opptre for at den som en omsorgsmottaker oppfatter det som omsorg, og at den vil ta i mot omsorgen som blir gitt. Som omsorgsgiver og voksen i barnehage, må man kunne se hvert enkelt barn og situasjon, får igjen vite hvilket behov det har. Det handler om at man kjenner alle barna, deres utvikling, sterke og svake sider, deres behov og interesser, slik at barna opplever at den voksne er der for dem og at de ikke føler at de blir overkjørt over voksnes behov og meninger. Når man arbeider i barnehage, skal man alltid sette barna og det som er best for dem først.

Da kommer jeg over til utfordringer man møter med omsorg i barnehage. Toddlerne er små sarte barn, som vi lett kan forme etter eget ønske og vi kan fort gjøre barna usikre.

Dette skal ikke skje. For å unngå det er det viktig å ha klare rammer og regler i barnehagen, som alle de ansatte følger, og vi skal aldri stride i mot barnas følelser og behov. Toddlerne er fylt med tanker og følelser, og de bruker hele sin kropp til å tilegne seg kunnskap og erfaringer. Vi som omsorgsfulle pedagoger skal kunne se det unike i alle situasjoner, legge til rette for læring og ivareta barnas følelser og behov. Det er viktig at vi har med oss rammeplanen, lov om barnehager og den kunnskapen vi tilegner oss hele tiden, slik at barnehagen kan bli en positiv arena for barna, hvor de opplever å være respektert, anerkjent og at de betyr noe for andre. Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet og fylt av omsorg i alle daglige hendelser og rutiner.

5.3 Hvordan arbeidet dere sammen for å skape den *pedagogiske plattformen*?

- ❖ **Barnehage X:** Plattformen endres gjennom veiledning til hverandre i hverdagen, felles personalmøter og pedagogiske leder møter.
- ❖ **Barnehage Y:** Vi diskuterer rundt det på personal møter, har daglige refleksjoner sammen, våre ”uskrevne regler” – barnehagens indre miljø.
- ❖ **Tolkning og drøfting:** Daglig veiledning og refleksjon er noe de begge arbeider med og for, de arbeider hele tiden for å bli bedre for barna. Da tenker jeg at det er noe man må jobbe med, nettopp fordi at det er mange ulike mennesker, med ulike verdier og holdninger som arbeider sammen og for det sammen. Det kan lett skli ut og gå over til å bli en splittet gruppe i personalet, hvis man ikke reflekterer sammen og finner ut i fellesskap hva som er det beste for barna, hva de skal gjøre i forhold til sine lover og regler, og samtidig finne noe som passer best for alle de ansatte.

Når de sier at de har daglig veiledning og reflektering, tenker jeg at de som profesjonelle førskolelærere er flinke til å kunne tenke fremover, og stadig utvikle seg, hvor de aldri kan bli perfekte, men hvis de arbeider tett sammen og hele tiden, kan de komme nært målet.

Disse to barnehagene og lederne viser meg litt om det fremtidsrettede klima som jeg har nevnt i min teoridel. Disse barnehagene arbeider stadig for å utvikle seg sammen for å bli bedre. Er man fremtidsrettet og arbeider sammen for og stadig kunne utvikle seg til det bedre, blir man mer åpen som menneske. Som vist i teorien, fant Ekholm og Hedim ut at når en barnehage var fremtidsrettet, var klimaet i barnehagen mye bedre. Det var positive voksne, som deltok i barnas hverdag og brukte dagen sammen med dem. Barna viste mye

større egenskaper i forhold til holdninger og relasjoner. Når man opptrer som en omsorgsfull person overfor et barn, da leker man sammen med barnet, lytter og veileder det, på barnets premisser. Og hvis man hele tiden reflekterer sin rolle sammen med barn, er man stadig oppmerksom på hvordan man er som omsorgsperson, og hva man bør gjøre og ikke, og det er det som menes med at man legger føringer for gode utviklings – og læringsmuligheter for barn, tenker jeg. Har man gode holdninger og viser respekt for sitt personale og barna, smitter man over på de som er rundt. Man skaper en gjensidig respekt og legger føringer for at barna lærer hvordan de selv skal være som gode medmennesker.

5.4 Arbeider dere aktivt med begrepet *omsorg* når det gjelder toddler- barna, og hvordan?

- ❖ **Barnehage X:** Utøvelsen, og innholdet av omsorg mot toddler-barna ligger i vårt daglige arbeid. Omsorg til barna, ligger inn under huden på den som jobber i barnehagen. Det er like naturlig som at kassadama på Rema slår inn varer i kassen. Det er vår jobb, og vi evaluerer vår jobb, slik at vi kan bli enda bedre.
- ❖ **Barnehage Y:** omsorg er en stor del av toddler – barnas hverdag, derfor blir det også en naturlig del av både planlegging og evalueringsarbeidet i barnehagen. Dette uten at jeg kan si det er noe vi har tatt opp som et eget tema.
- ❖ **Tolking og drøfting:** Begge informanter forteller at omsorgen er en del av hverdagen, og den skal utføres i alle situasjoner. De trekker frem at evaluering er en viktig del for at de kan bli bedre. På samtalene ble det tatt opp at det er barnas beste og deres tid i barnehagen som gjelder. Omsorgen skjer i praksis og det er det aller viktigste, men for at man skal kunne si noe om omsorgen er god og at barna får det de trenger, kreves det nøye evaluering. Barnehage X setter dette på spissen til meg. det hun sier til meg er, såklart arbeider vi med omsorg, ikke med begrepet, men selve handlingen. Dette er også noe Haugen trekker frem. Det er ikke selve begrepet omsorg som sier noe om det er god omsorg i en barnehage, den ligger i våre holdninger, men den kommer først frem i de handlinger vi gjør. Man kan være god på å vite hva begrepet innebærer, men man er ikke en god omsorgsperson før man viser det i praksis. Styrer i barnehage X sa til meg under samtale: dette er vår jobb, og vi er pålagt til å være omsorgsfulle voksne. Skulle vi sluttet å arbeide med omsorg overfor og til barna, hadde det vært det samme som at kassadama på Rema 1000 ikke skulle sluttet å slå inn varene til oss, når vi handler.

Toddler – barna er 1 – 2 åringer, de er små, lekne barn, som ofte ikke har så mye verbalt språk enda. Det er svært utfordrende og arbeide med toddler – barna, og det krever mye av personalet. Man skal ha lyst til å arbeide med dem, og de skal ha en egen vilje til å være der for barna og delta forskende sammen med dem. Toddler – barna kommuniserer mye med kroppen sin, gjennom sine bevegelser og sansene sine. Det er viktig at man går inn for å tolke barnas signaler og kroppslige språk, slik at de ikke blir misforstått. Jeg tenker at omsorgsbegrepet defineres slik det gjør, men det er noe helt annet å praktisere omsorg på for eksempel 5-6 åringene versus toddlerne, nettopp fordi at det krever mer av en voksen å forstå hva et toddler barn mener og trenger, og det er så viktig å tenke på at de har opplevd så lite av livet utenfor sitt hjem, at vi må ivareta hvert øyeblikk og gjøre det spesielt og unikt for barnet. Da vil barnet oppleve læring, mestring og glede av å være i en relasjon med andre mennesker.

Begge informanter tok også opp under samtalene at de som profesjonelle førskolelærere er nøye på at barna skal alltid komme først, kommer det et ivrig barn, som vil vise dagen store funn, og du står med oppvasken, da blir du med barnet med en gang og lager en magisk stund som er full av læring og glede for alle parter. Blir du ikke med å sier: nei, nå må jeg gjøre ferdig oppvasken. Da glemmer du å sette barnet foran, og du viser barnet at ingen respekt og evne til å lytte. Oppvasken kan alltid noen andre ta, eller du kan ta den senere. Den stikker ikke av, men den unike situasjonen med et barn blir borte hvis man ikke følger på som voksen. Det er det som Løkken skriver, da er man lydhøre, støttende, og tilstede for barnet på barnets premisser.

5.5 Hvordan trekker dere inn rammeplanen for 2006 og temahefte om de minste barna, når dere arbeider med begrepet *omsorg*, i personalgruppen?

- ❖ **Barnehage X:** Rammeplanen og innholdet i tema heftet kommer frem i årsplanen. Hver uke har vi ett pedagogisk innhold der barna er innom alle fagområdene i løpet av uken. Det er utarbeidet en egen turnus på dette.
- ❖ **Barnehage Y:** Heftene er delt ut til alle ansatte. Det er nok blitt henvist til både rammeplan og temaheftet, uten at vi har hatt noen konkret gjennomgang av disse.
- ❖ **Talking og drøfting:** Her har begge informanter inkludert alle sine medarbeidere, når det kommer til rammeplanen og temaheftet – de minste barna. De arbeider bevisst med fagområdene og trekker det inn i planer og det daglige. Men de sa ikke så mye om de har arbeidet konkret med det som står i disse heftene om omsorg. Barnehage Y har delt ut

disse heftene til alle ansatte, men dessverre har de ikke gått gjennom det sammen, og om hva som står der. Hun kunne tenkt seg at det hadde blitt gjort, men føler at tiden man har i barnehagen ikke strekker til, nettopp fordi at man skal ikke ta av den dyrebare tiden de skal tilbringe sammen med barna. På personalmøtene dukker det alltid opp andre ting som kan må tas opp, men dette var en pekepinn for henne, og mitt spørsmål til seg og følte at det var noe som er viktig å endre på.

Rammeplanen for 2006 og temaheftet sier mye om hva god omsorg i barnehage er, og det er en god veiledning på hvordan man skal opptre omsorgsfullt, og jeg tenker at det kan være nyttig for alle som arbeider i en barnehage. Og jeg tenker spesielt på assistenter som ikke har utdanning innenfor barn og omsorg på barn. Dette er noe den profesjonelle førskolelærer kan bruke som veiledning og åpne opp for drøfting, slik at man kan sammen lære mer om hva barna har krav på i forbindelse med omsorg. Jeg sier ikke at assistenter er dårlige rollemodeller og ikke viser omsorg selv om de ikke har utdanning og det teoretiske inne. Praksis er likeså viktig om ikke viktigere, men disse heftene er noe man skal følge og ha gjort seg kjent, og de kan være til stor hjelp når man skal reflektere over sin egen rolle som omsorgsperson.

Synnøve Haugen trekker inn rammeplan for 1996 inn i sin skriving om de minste barna og omsorg. Der er omsorg delt inn i tre deler, fysisk omsorg, psykisk omsorg og etisk omsorg. Der kommer det frem at fysisk omsorg er de primære behov barna og, psykisk omsorg går på kjærlighet, forståelse, trygghet og anerkjennelse, og etisk omsorg går på det at man er pålagt å utføre omsorg i barnehage, og at alle barn skal føle seg sett og hørt. Jeg synes at denne inndelingen er en fin og ryddig beskrivelse av hva som ligger i begrepet omsorg. Det er mange mennesker som for eksempel ser på omsorg som kjærlighet, eller at barna får mat og stell, men det er ikke omsorg og profesjonell omsorg før man arbeider med de tre delene sammen. Jeg følte selv at det gav meg et klarere syn på omsorg, og det gjorde det enklere for meg å sette omsorg direkte opp mot praksis og hele barnehagedagen, med alle rutiner og situasjoner man har med hvert enkelt barn og barna i grupper.

6.0 Oppsummering og avslutning.

Min problemstilling var: *hvordan sikrer førskolelæreren at toddlerne får omsorg i barnehagedagen?*”, og under hele prosessen har jeg først og fremst lært at definisjonen av omsorg i pensumbøker og rammeplanen er lik. Men hvordan vi forstår, oppfatter og utfører omsorg svært ulikt. Dette kommer av at vi er ulike individ alle sammen, både voksne og barn, og dermed har vi ulike verdier, holdninger og behov.

Omsorg i barnehager i dagens samfunn finnes i stor grad enn tidligere. Dette er fordi at samfunnet krever mye mer i dag, og det gir også mer utfordringer til oss som profesjonelle førskolelærere. Vi sitter med ansvaret for toddlerne skal få omsorg i barnehagedagen, men vi klarer ikke å utføre omsorg alene. Vi må arbeide tett sammen i personalet for å skape god omsorg, og være bevisste på at aldri må slutte å reflektere over om det er god omsorg, og om barna får det de trenger.

Jeg har alltid tenkt at tiden og behovet for flere voksne har vært det største problemet i barnehage, det er selvfølgelig faktorer som er viktig å tenke over. Har man mer tid til møter sammen, kan man ta opp flere ting og drøfte sammen for å finne løsninger, og man har større mulighet til å dele opp barna i grupper, slik at det bli åpnet for ro og mulighet for å jobbe nærmere hvert enkelt barn. Men det essensielle ligger våre holdninger som voksne og hvorfor vi er i barnehagen. Er vi der for å komme oss gjennom dagen, eller er vi der for å bruke dagen? Hvis det er flere som arbeider i en barnehage for samme grunnlag og at de er der for å komme seg gjennom dagen, og konsentrere seg mye om de praktiske gjøremål, som oppvask og lignende, blir det ikke god omsorg, nettopp fordi at man ikke bruker seg selv til ta del i barnas lek og læring. Lek skjer i læring, og læring skjer i lek, og barnas lek skjer i alle situasjoner og rutiner i barnehagedagen.

Litteraturliste

- Bastiansen, A. (1999). Barndom og profesjonell og omsorg. Otta: TANO
- Bø, I. og Helle, L. (2.utgave 2008). Pedagogisk ordbok. Oslo: Universitetsforlaget.
- Dalland, O. (2004). Metode og oppgaveskriving for studenter. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Gotvassli, K. (2. utgave 2004). Et kompetent barnehagepersonale. Kristiansand: Høyskoleforlaget
- Haugen, S. (1999). Omsorg og pedagogikk – kvalitet i barnehage tilbud for små barn. Oslo: Det Norske Samlaget
- Haugen, S. Løkken, G. og Røthle. M. (2005). Småbarnspedagogikk. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag
- Kunnskapsdepartementet (2005). Lov om barnehager av 17. juni 2005 nr 64
- Kunnskapsdepartementet. (2006). Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Oslo.
- Kunnskapsdepartementet. (2006). TEMAHEFTE, om de minste barna i barnehagen. Oslo.
- Løkken, G. (2007). TODDLERKULTUR – Om ett - og toåringers sosiale omgang i barnehagen. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.
- <http://www.lovddata.no/all/hl-20000414-031.html#1>
- [http://www.lovddata.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/app/gratis/www/docroot/all/tl-19670210-000-003.html&emne=\(\(%20LOV-1967-02-10%20I%20\(TITT,DATE\)\)%20%2b%20\(%2013%20I%20PARA%20\)\)&&](http://www.lovddata.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/app/gratis/www/docroot/all/tl-19670210-000-003.html&emne=((%20LOV-1967-02-10%20I%20(TITT,DATE))%20%2b%20(%2013%20I%20PARA%20))&&)

Til Barnehage.

Viser til samtale med, og sender dermed her et informasjonsskriv på forespørsel om intervju og observasjon, i forbindelse med undersøkelse.

Jeg heter....., er 24 år og student. Er sisteårsstudent på førskolelærerutdanningen, deltid, ved Høgskolen i Nesna.

I forbindelse med at jeg er sisteårsstudent skal jeg skrive en fagoppgave i pedagogikk. Denne oppgaven er en del av avsluttende eksamen i pedagogikkfaget.

Fokuset i min undersøkelse er den profesjonelle førskolelærer i forhold til toddlerbarna i barnehagen, som er mitt tema for fagoppgaven. Problemstillingen min er: *"Hvordan sikrer førskolelæreren at toddlerne får omsorg i barnehage- dagen?"*. Ut fra min forforståelse, relevant teori knyttet til pensum og utenfor pensum, og gjennom intervju og observasjon, skal jeg skape en forståelse og besvare min problemstilling.

Jeg er ansvarlig for oppgaven. Faglærer Signe Agnete Hansen, pedagogikk lærer, er min veileder, og Høgskolen i Nesna er faglig ansvarlig. Dette informasjonsskriv og min undersøkelse skal godkjennes på forhånd av veileder.

Siden dette er en fagoppgave som har hovedfokus på *"den profesjonelle førskolelæreren"*, synes jeg det er viktig at det er en førskolelærer som stiller som informant, og at han/hun har stor erfaring med toddler- barna.

Jeg har valgt å bruke kvalitativ metode i min undersøkelse, på det grunnlag av at jeg søker svar i dybden, og ønsker omfattende resultater som jeg kan trekke opp mot den relevante teori.

Derfor ønsker jeg å sende inn en intervjuguide til informanten, slik at informanten får sette seg godt inn i mine spørsmål og svare på dem i fred og ro. Jeg ønsker at informanten sender sine svar tilbake til meg, slik at jeg kan gå godt gjennom dem, før vi møtes til en utdypende samtale, hvor intervjuguide og svar ligger til grunn. Etter samtale ønsker jeg å bli med førskolelærer inn på avdeling, (når det passer best for informanten og barnehagen), hvor jeg skal observere førskolelæreren/informanten i arbeidet med toddlerne. Jeg har valgt en åpn

observasjon, praksisfortelling, og dette fordi at jeg synes det er viktig at jeg ikke skal fokusere på å sitte inne på avdelingen å skrive, men lytte og se på alt som skjer rundt meg.

Når det kommer til tidsbruk synes jeg det er viktig at informantene får være med på å avgjøre, men jeg kan se for meg at samtalen kan vare ca 1 time – 1,5 time. Observasjonen er også mye avhengig av informanten og barnehagen, men jeg kan se for meg samme tiden der som på samtalen.

Det er viktig å få frem at jeg skal anonymisere barnehagen, informanten og i hvilken kommune barnehagen er i. I min skriving vil jeg bruke navnene barnehage 1 og barnehage 2, da jeg skal samarbeide med to barnehager, og jeg kommer til å skrive at jeg har vært i 2 barnehager i Nord-Trøndelag og gjort undersøkelser. Når det er sagt, er det viktig å få frem at jeg ikke skal observere barna, men jeg skal observere førskolelæreren og dens rolle i forhold til omsorgen overfor barna. Personvern og taushetsplikt sees på svært viktig og alvorlig når man skal arbeide med en slik oppgave og undersøkelse.

Hvis dere sier ja til å delta på denne undersøkelsen som mine informanter er det viktig at dere skriver under på en skriftlig tillatelse på at jeg får bruke informasjonen som blir gitt. Den skriftlige tillatelsen, med underskrift, skal ligge i deres barnehage under hele perioden.

Resultatene av undersøkelsen skal publiseres i min fagoppgave, og skal være en del av oppgaven. Jeg skal legge frem resultatene og analysere de, og drøfte opp mot teorien. Intervjuguide vil bli lagt til som vedlegg.

Fagoppgaven i pedagogikk 2011, "*den profesjonelle førskolelærer*" skal leveres 22. november kl. 15.00. Fagoppgaven skal legges frem muntlig, av meg, for klassen min, faglærer og intern sensor.

Fagoppgaven kan også publiseres på HiNes elektroniske arkiv, Brage, men da skal jeg skrive under på godkjenning.

Jeg synes dette er spennende og lærerikt, og håper dere vil være med meg videre på veien og bygge et godt samarbeid. Jeg tar kontakt med dere i løpet av disse dager, slik at dere kan gi

meg et endelig svar etter dere har fått lest dette informasjonsskrivet, og at vi kan avtale tid for intervjuguide, samtale og observasjon.

Jeg kan kontaktes på:

Telefon:

Mail:

Faglærer:

Signe Agnete Hansen

Mail: sah@hinesna.no

Dato:

Student:

Vedlegg 2, intervjuguide.

1. Hvor mange 1-2 åringer har dere i deres barnehage?
2. Hvor mange ansatte er det på denne barnegruppen? Og hva er deres utdanninger og erfaringer?
3. Hva legger du, som profesjonell førskolelærer, i begrepet *omsorg*?
4. Hva forstår du med begrepet *profesjonell omsorg*?
5. Har dere en felles *pedagogisk plattform* for begrepet *omsorg* på deres avdeling?
6. Hvordan arbeidet dere sammen for å skape den *pedagogiske plattformen*?
7. Arbeider dere aktivt med begrepet *omsorg* når det gjelder toddler- barna, og hvordan?
8. Hvordan trekker dere inn rammeplanen for 2006 og temahefte om de minste barna, når dere arbeider med begrepet *omsorg*, i personalgruppen?
9. Hvordan legger du opp dagen, sammen med dine medarbeidere for å sikre *omsorg* på avdelingen?
10. Har dere utført utviklingsarbeid på området som omfatter begrepet *omsorg*? Hvilke?
11. Føler du at det er faktorer som kan være med på å påvirke kvaliteten på omsorgen som toddler- barna får i barnehagen, (både til det bedre og til det som ikke er like bra)? Og eventuelt hvilke?
12. Er det noe du, som profesjonell førskolelærer, skulle ønske var annerledes, med tanke på begrepet *omsorg*, *toddler- barna* og ulike faktorer rundt dem.

Ser fram til å få tilbakemelding fra deg, med dine svar.

Og gleder meg til et møte, hvor vi skal samtale og samarbeide om dette tema.

Med vennlig hilsen

.....